

Oponentský posudek na diplomovou práci bc. Jany Kratochvílové

Zobrazování zvířat v českých médiích - Blesk, MF Dnes

PhDr. Jan Křeček, Ph.D., Fakulta sociálních věd UK

První dva pododdíly teoretické části předkládané diplomové práce se mi nehodnotí snadno – úroveň úvodní části pojednávající o vztahu člověka a zvířete může outsider těžko srovnat s úrovní výuky a výstupů autorčina domácího oboru (a následně oklasifikovat). Zdůrazním tak pouze to, že text (mající i „historické“ ambice) devaluje autorčina nekonkrétnost a silná tendence zevšeobecňovat (viz často se opakující formulace typu „zatímco dnes je to tak a tak, dříve to bylo jinak“), i neoborníka navíc překvapí, že autorka zcela opomíjí ty typy vztahů člověk-zvíře, které s sebou nese současná biomóda (úryvek „dříve byly farmy, dnes koncentráky“ je typický i pro předchozí výtku¹). Druhý pododdíl se mi naopak těžko hodnotí špatně jako „insiderovi“ mediálních studií. Na jednu stranu je snad možno ocenit, že autorka dokázala do několika málo stránek zhustit to, co jinde vydá na několik semestrů či disertací (médiá a společnost, médiá, realita a její konstrukce, mediální účinky, mediální publika a jejich interpretace, gatekeeping, stereotypizace, rámcování, nastolování agendy), na druhou stranu ale vždy naskočí rozpaky a výhrady, které logicky doprovázejí vznik a šíření takovýchto na kost ořezaných „Úvodů do ...“ napříč vědními obory. Autorka sama ostatně ve své anotaci potvrzuje, že tyto rozpaky jsou na místě – její tvrzení o zjištěných výsledcích² je neudržitelné.

Nejpřínosnější mi proto přišel třetí teoretický pododdíl, v němž autorka představuje výsledek svého rešeršního úsilí – představení relevantních studií je cenným zdrojem jak pro outsidera, tak insidera.

Empirický oddíl má sice ve svém úvodu záhadnou větu, v níž jako by se autorka mýjela s vlastním metodologickým úvodem³, ale samotný výzkum je na více než dostatečném základním souboru proveden promyšleně a pečlivě. To platí především o kvantitativní části (zejm. vyčíslování rámců a kontextů), kdy autorka přináší jasné výsledky včetně odpovídajících interpretací (jakkoliv jde vždy „jen“ o prosté sčítání frekvenčních zisků u jednotlivých proměnných bez snahy o jejich křížení či nějakou jinou sofistikovanější práci s daty). Kvalitativní část se skládá spíše jen z autorských postřehů a komentářů než že by byla výsledkem nějakého promyšlenějšího a složitějšího analytického procesu.

V textu předkládané diplomové práce se neobjevují ortografické/pravopisné chyby v závažnějším množství, větším problémem je již zmiňovaná autorčina nekonkrétnost a zevšeobecňování, s čímž souvisí i

---

¹ „Dnešní podmínky chovu hospodářských zvířat se výrazně liší od způsobu, jakým byla tato zvířata chována v minulosti, kdy existovaly pouze malé farmy. Zvířatům se tam dostávalo řádné péče a byly brány ohledy na jejich potřeby. A i když nakonec byla obětována kvůli masu a jiným produktům, mohla alespoň prožít svůj život důstojně. Dnes už to takto nefunguje. Kvůli stále stoupající spotřebě masa a touze po co největším zisku byla malá hospodářství nahrazena obrovskými velkochovy, kde zvířata zažívají velké utrpení. Tyto podniky jsou také často přirovnávány ke koncentračním táborem. Zvířata jsou zde držena v nevyhovujících podmínkách, mnohdy prožijí celý svůj život v malých klecích bez možnosti spatřit denní světlo. Zvířata tak trpí nejen fyzicky, ale i psychicky.“

² „Zjištěné výsledky nám mimo jiné nabízí reflexi toho, jak v současné době o zvířatech uvažujeme a jakou roli hrají v našich životech a v životě celé společnosti.“

³ „konkrétněji formulované otázky (příp. hypotézy) by mohly být pro výzkum do jisté míry omezující a/nebo zavádět výzkum určitým směrem. V konečném důsledku by to mohlo způsobit opomenutí některých skutečností a negativně tak ovlivnit výsledky analýzy.“

častější výskyt publicismů. Autorka občas cituje volněji, při čemž dochází k nežádoucím významovým posunům či chybám (viz „převzetí deníku“ a chybně rozvedená zkratka v následujícím citátu⁴).

Poskytnutý manuál pro vypracování posudku diplomové práce se mne ptá i po „vědecké přidané hodnotě DP“ a jejím „praktickém přínosu“. Jelikož tyto oblasti neumím posoudit (pro mediální studia zde příliš velký přínos není), nabízím tyto dvě oblasti k rozvedení autorce práce při její obhajobě (namísto nějaké konkrétně formulované otázky).

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm „velmi dobře“ (v nabízeném bodovém rozsahu cca 13-16 bodů).

V Praze dne 14.8.2014

PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

---

⁴ “Mladá fronta Dnes vychází pod tímto názvem od roku 1990, kdy vznikla společnost MaF, a. s., která deník převzala od Svazu socialistické mládeže [Bednařík, Jirák, Köpplová 2011: 372].“